

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerinti a
Leopold Gyula

Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A polgári perrendtartás.

(Ü. L.) A most lefolyt hat hetes parlament munkálkodásáról elszámoltam, csak még a perrendtartásról nem írtam. Erről is tehát beszámolok, Székely Ferencz nagy reformjavaslatáról.

Ez a nagy mű tulajdonképp a Plósz Sándor nevéhez van kötve, mint volt igazságügy-miniszter, ő a szellemi megalkotója a nagy reformnak. És éppen azért, ő lesz az előadója a javaslatnak. De Székely Ferencznek nem kis érdeme van abban, hogy előkészítette a reformot a parlamenti őszi tárgyalásra, a melyet most már beterjesztett. Csakis kimagasló igazságügyi miniszterekkel valósihatók reformok meg, milyen Magyarországon négy volt 1867 óta: Horváth Boldizsár, Szilágyi Dezso, Plósz Sándor és lesz mint látszik Székely Ferencz. Nagyszabású több nem volt. Pauler Tivadar emelkedett még ki, de távolról sem vivta ki a „nagy” reformátor nevet.

Székely Ferencz a törvényjavaslat kidolgozásánál nem közvetlen elődjének Günther Antalnak — a protekció folytán Kuria elnökké lettek, 1907. évi október hóban előterjesztett javaslatát vette alapul, hanem Plósz Sándornak 1902-ben benyújtott törvényjavaslatát, helyesebben annak az igazságügyi bizottság tárgyalásain módosított szövegét. A javaslat nemcsak az általános peres eljárást, hanem valamennyi különös eljárást is, nevezetesen a sommás visszahelyezési perek, a bányatörvények eljárást, a fizetési meghagyásos eljárást, a meghagyásos váltó-eljárást, a bérleti viszonyok megszüntetése iránti eljárást, a házassági ügyekben, a születés törvényességének megtámadása iránti perekben, a gondnoksági ügyekben kövendő eljárást, a holtak nyilváníti, az okiratok megsemmisítése körüli eljárást, továbbá a községi és a választott bíraskodást is magában foglalja. Eljárásunkat egészen átalakítja s az írásbeliségnek megszüntetésével azt teljesen a szóbeliség és közvetlenség elveire fekteti. Az új javaslat, a mely a külön kereskedelmi bíraskodást megszünteti és így elejti a budapesti kereskedelmi és váltótörvényeket is.

Székely Ferencz dr. igazságügyminiszter a „Budapesti Napló” egyik munkatársa előtt így nyilatkozott a törvényjavaslatról: „Arról a hatalmas munkáról, a melyet benyújtottam, rövid pár szóban nyilatkozni nem lehet. Ketszázegy paragrafust tartalmaz és két napig is ellehetne róla beszélni. Annyit azonban mondhatok, hogy a polgári perrendtartás reformjavaslata a helyes szóbeliség elvén alapszik. A modern újítások egész sorozatát tartalmazza. A bíróság hatáskörének kiterjesztését, egyszersmind a perek gyors elintézését és olyan reformokat, a melyek ha megszavaztatnák, polgári per-

rendtartásunk bármely nyugati államával felveheti a versenyt.”

Az új javaslat intézkedéseket tesz, a felsőbb bíróságok tehermentesítése érdekében is. Perenkívüli ügyekben a javaslat megengedi az erre alkalmas jegyzőknak bírói hatáskörrel való fölrüházását. Jelentékeny eredmény várható a törvényszéki eljárásnak kettősztatásától perfelvételi és érdemleges tárgyalási szakra, mivel ez lehetővé teszi, hogy a nagyobb tömegű, de érdemi tárgyalást nem kívánó ügyek, a melyek illetékeségi kifogás, macacság, egyezés stb. útján elintézhettek, már a perfelvételi határnapon nyomban elintéztessenek. Az ítéletek kiadományozását egyszerűsítik. Esküdtbírói és felsőbb bírósági tárgyalásokról az ügyvédjelölteket kizárja a javaslat. A köztisztviselőket a javaslat fölmenteli a tanuskodástól olyan ténykörülményekről, a melyek közokiratokkal is bizonyíthatók. Azok közé, a kiket a törvény rokonság czimén fölment a tanuskodástól, a javaslat a testvéreket is fölveszi. Az is fontos, hogy eddig minden peresügyben legalább egy jogorvoslatnak hely adódott, ezentul azokban az ügyekben, a melyeknek tárgya ötven koronánál nem nagyobb, minden fölbevezést kizár. Ez alól a szabály alól mégis kivételnek a váltóügyek, a kereskedelmi természetű perek és az elvi jelentőségű döntésekre alkalmas ügyek. A modern igazságügy terén Magyarország tehát nem áll hátra, sőt az elsőséget igényelheti e téren. Azért vagyunk jogász nép.

A kollégium értesítője.

Terjedelmes füzet az, melyben a Bethlen-kollégium igazgatósága az 1909/10. iskolai évről beszámol. Még sajtó alatt van s csak néhány nap múlva kerül a nyilvánosság elé; de volt alkalmunk látni a szép kiállítású füzetet és közlünk belőle egyes érdekesebb részületeket.

Az Értesítőt Váró Ferencz nyug. tanárnak Makkai Domokosról, a kollégium nehaj kitűnő professzoráról tartott emlékbeszéde nyitja meg, mely az 1897. június 23-diki gyászünnepe olvastatott fel. A kollégium előjárósága úgy intézkedett — mint a címhez fűzött megjegyzésből látjuk, — hogy mivel ezen emlékbeszéd még az évi Értesítőben nem volt közzétéve, az idén vetessék fel. A szépen megírt emlékbeszéd valóságos korrajz az intézet 30 esztendő életéből, melynek buzgó szereplője, sőt koronként vezére volt a tudásra, eredsítésre ép úgy mint jellemre kiváló professzor: Makkai Domokos.

A második cikk Malnásy Károly főgimn. tanár székfoglaló értekezése, melyben hangulatos és lelkes előszó után Zeuszról, a görög mithosz-világ főalakjáról értekezik. Bemutatja őt Homeros költeményeinek

alapján az emberhez és a sorshoz való viszonyában, nagy alaposággal és szorgalommal gyűjtve össze a tárgyhoz szükséges adatokhoz az ősi görög regevilágból.

Harmadik cikkében Lázár István rektor beszéde van felvéve, melylyel a mult iskolai évet megnyitotta. Az iskolai nevelés czéljának, a műveltségnek fokozatairól és eszközeiről beszél, tanulságos példákat hozva fel az életből és történelemből, különösen lelkére kötve az ifjuságnak a rend szeretetét és a fegyelem tiszteletben tartását.

A negyedik cikk a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Szövetségének közgyűléséről emlékezik meg, mely a lefolyt évben nevezetes ünnepnapja volt kollégiumunknak s egész városunknak. Majd a mult tél és tavasz folytán a tanárkar által rendezett ismeretterjesztő előadásról tétetik említés, melyeknek érdekes és tanulságos volta közönségünknek nagy szellemi élvezetet szerzett. A cikkek sorát a rektori évzáró beszéd zárja be, mely a mult év kiemelkedőbb eseményeit foglalván össze szószoki melegséggel szól arról a munkásságról, melylyel kollégiumunk alapítója által rendelt nemes feladatának megfelelni iparkodott. Megemlíti az előjáróságban, tanári karban történt változásokat, az év iskolai ünnepeit, a tanulás eredményét, a tanulók öntevékenységet és végül pedagógiai tapasztalattal és az ifjuság iránti szeretettel ajánlja a szülőknek, hogy miképpen gondoskodhatnak leghelyesebben gyermekeik szünidei elfoglaltatásáról.

Megtudjuk, hogy a gimnáziumba beiratkozott 361 rendes tanuló közül vizsgálatot tett 347 a következő eredménnyel: jeles 30, jó 91, elégséges 155, elégtelen összesen 71. A tanítóképzőben beiratkozott 116, vizsgálatra állott 106, kik közül kitűnő 1, jeles 19, jó 51, elégséges 9, elégtelen 26. Ösztöndíj és jutalom gyanánt kiosztottak: 11124 kor. 72 fillért.

A pénzjutalmakhoz hozzájárultak: Gáspár János 50 kor., dr. Garda Kálmán 50, dr. Jenei Elek 20, dr. Asztalos Kálmán 20, Horváth Pál 20, özv. Fogarasi Béláné 12, Kollár János 10, Járni István 15, Szilágyi Farkas 10, Jaucsó Sándor 20, Fejes Áron 10, Baliut János 10, Felméri Sándor 10, Szőke Istvánné 10, Csaplár Aladár 10, Jékely Lajos 20, özv. Benedek Sámuelné 50, özv. uzoni Kovács Józsefné 60, Földes Ede 10 koronával.

(Folytatjuk.)

A hatósági husszék.

Igen fontos — közvélemelésünkre messze kiható kormányhatósági intézkedés érkezett a napokban Nagyenyed város tanácsához. A földmívelésügyi kormány a város közönségének elrendelte ugyanis a hatósági husszéknek 60 nap alatt leendő felállítását.

Nem tévesztendő össze a hatósági husszék intézménye a hatósági mészárszékekkel.

A hatósági husszék közintézmény, amelyben húst iparszerűen árusítani nem szabad. A hatósági husszékben oly húst árusítanak, amelyet a husvizsgáló az 54300/908. sz. földmivelésügyi miniszteri rendelet egyes határozmányai alapján oda utasít. Ezen intézménynek ennél fogva nem az a célja, hogy húsárak tekintetében az érdekelt iparosokkal versenyezzen, mint a hatósági mészárszék. Mely oknál fogva a mészárosok körében is megnyugtatólag foghatni, és örömmel üdvözöltetni.

A hatósági husszék célja ugyanis — kizárni azt — hogy egyes esetekben csekélyebb tápértékű hús a rendes mészárszékben — jó minőségű hús között — teljes árral árulassék.

A csekélyebb tápláló és élvezeti értékű, halra vagy halzsirra emlékeztető, izü vagy szagu húst, — továbbá egyéb mérsékelt elváltozások következtében eltérő színű vagy összetételű hús — az intézmény felállítását után, csak ott lesz deklaráció mellett — természetesen olcsóbban elárulható. A húsárakat a hatóság állapítja meg.

Ugy szintén hatósági husszékben lesz csak kimérhető a lesóványodott állat hús, valamint az éretlen borjúk, vagy bárányok és valamely oknál fogva nem tökéletesen elvérzett állatok hús.

A legfontosabb azonban az, — hogy ott a hol a csekélyebb tápértékű bivaly és növendék állatok húsának kimérése az előírt elkülönített bivalyus illetőleg növendék-hús árulásra berendezett mészárszék nincsen meg, — bivalyus és növendék-hús is csak a hatósági husszékben árusítható.

A mint az itt röviden ismertetett miniszteri rendelkezésből kitűnik, a város községe ezentúl tudni fogja, hogy pénzért — hol kap teljes értékű árut és nem lesz kitéve annak egyik-másik mészáros sem, hogy egyik-másik helyen olcsóbb húst mérhetnek természetesen a minőség rovására. Elvárjuk városunk hatóságától, hogy ezen kormányhatósági rendelkezést mielőbb teljes szigorral életbe léptesse.

Havasok között . . .

Irtó: Gabriell Béla.

A köves hegyi uton lassan, csevegve haladt fölfelé a kiránduló csapat. Mintegy ezer méter magasságban lehettek a hegy derekán. Alattuk a festői szép vidék a maga fenséges, isteni nagyszerűségében terült el, mely fölött az őszi nap homálya borongott, felettük az égen hamuszürke fellegek gomolyogtak. A messze távolban kisdud hegyi falucska szalmafedéles házainak és piros bádorgornyos templomának elmosódó körirajzai tűntek elő a sűrű homályból. A merre a zajos társaság elhaladt a sötét szakadékokból és szikladombokból sasok és vijjogó vércsek röpkentek elő — hatalmas körívet rajzolva a tejszínű fehér levegőben . . .

Egy fiatal, üde arcú, szabályos termetű leány gazella ügyességgel ugrált keresztül a hegyszakadékokon, mely alatt szörnyű mélység tátongott. Kísérője, egy közepetemetű, fekete hajú, barna arcú férfi, ijedten figyelmeztette:

— Anta, az Istenért, vigyázzon, szerencsétlenül jár!

A leány pajkosan kacagott.

— Nem hittem, hogy maga olyan gyáva.

— Gyáva nem vagyok, csak magát feltem.

— Szükségtelen aggodalom. Ha egy kicsit

Vegyes hírek.

— **Kinevezések.** A közoktatásügyi miniszter Ábrahám Margit kezdivásárhelyi áll. polgári leányisk. internátusi nevelőnőt a a nagyenyedi állami polgári leányiskolához segédtanítónőnek nevezte ki. — A király Deesi Gyula debreczeni kir. ügyészt Abrudbányára kir. járásbírónak nevezte ki.

— **Helyettesítés.** Vármegyénk főispánja Kovács Pál tb. szolgabíró az Ujvári Imre halálával megüresedett szolgabírói állásra helyettesítette és szolgálatra az alvinczi főszolgabírói sághoz osztotta be.

— **Bethlen Gábor kör — Amerikában.** Az amerikai Chlevelandban megjelenő „Szabadság”-ból vettük ki ez érdekes hírt: „A chicagói Bethlen Gábor Első Magyar Ev. Ref. Művelődési Kör f. evi július hó 3-án tartott közgyűlésen elhatározta, hogy egy havonként megjelenő egyleti értesítőt fog kibocsátani, amelynek első száma a szóbanforgó kör tagjainak szerkesztésében f. hó 15-én már meg is jelent. Ezen folyóirat célja: első sorban a „Bethlen Gábor Kör” ügyeivel és azután az egyleti élet fontosságával foglalkozni; szépirodalmi és társadalmi dolgozataival a művelődést fejleszteni; szigorúan reámutatni a nemtörődömségekre, a hiúságokra és azoknak következményeire; lelket önteni a chicagói magyar egyleti életbe; őszinte barátja lenni mindenkinek és egyenlően szolgálatni igazságot.”

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A tüdővész mindegyre terjed hazánkban. A belügyminiszter jelentése szerint 1908-ban Magyarországon tüdővészben elhalt 65.694 egyén. Budapest székesfővárosban f. év január havában tüdőgümőkórban elhalt 229 egyén. A magyar birodalomban f. év január havában gümőkórban elhalt 5874 egyén. Ebből vármegyénk 67 tüdővész haláleset jut.

— **Az iparkamara jelentése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a napokban küldötte szét kerülete (Kolozs, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Szilág, Szolnok-Doboka, Kisküküllő és Torda-Aranyos megye)

közgazdasági viszonyairól szóló 1909. évi jelentését. Közülük belőle egy-egy jelentősebb közérdekű részt. Az 1909-ik évben 4.073.000 mm. buza, 857.000 mm. rozs, 660.000 mm. árpa, 1.842.000 mm. zab és 5.734.000 mm. tenyéri termett. Szarvasmarhából 17.000 drb kivitel volt, főleg Ausztriába, mintegy 10 millió korona értékben. A méhészetekben összesen 10.183 métermázsa méz és 868 métermázsa viasz termett. A marosújvári sóbányában 926.930 mm., Vizaknán 18.781 mm. só bányáztak ki a múlt évben. A zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló szakiskola 15-dik évet töltötte be. Munkái elsőrendűek. A kamara területen a múlt évben 29 nagyobb vállalat keletkezett 2.710.000 korona tőkével, melyek 334 új munkásnak nyújtottak keresetet. Ezzel szemben megszűnt 17 gyárvállalat, ezek között a legnagyobb a tordai cellulosegyár volt. A kerületből 17.127 egyén vándorolt ki a múlt évben, a legtöbb kivándorló 6124 lélek Alsó-Fehér vármegyéből került ki Kisküküllőből 3079, Szolnok-Dobokából 2743, Kolozsból 2235, Beszterce-Naszódból 1330, Torda-Aranyosból 728 és Szilágymegyéből 667. Amerikába ment 7538, Romániába 7206 személy. Vármegyénkben 448 új ipari üzlet keletkezett. A kamara területén az 1909. évben 138 iparüzlet részesült állami támogatásban: gép- és pénzsegélyben. Nagyenyedben a múlt évben 45 lakóháza és melléképületre adatot ki építési engedélyt; ezen építkezésekre 397.000 korona fordított. Vármegyénkben 16 pénzüintézet működött 2.661.23 kor. részvénytőkével. A nagyenyedi vasutállomáson 111.806 utas fordult meg. Nagyon figyelemre méltó a kamarának a kereskedelmi miniszterhez intézett kérése, hogy a városok és községek mindegyre magasabb helypénz díja érélyesen korlátoztassék; mert a nagy vámszedés, a vámdíjak folytonos emelése a forgalom visszafejlődésére vezet és legtöbb oka a drágaságnak.

— **Kőrösi Csoma Sándor emléke.** Az amerikai magyarság izzó fajszeretettel és kulturális érzékét semmi sem bizonyíthatja jobban, mint az a körülmény, hogy még a távol Indiában elhunyt nagy hazánkfiauk

bátrabb vagyok, mint a többi leányok, maga is, a mama is halálra rémülnek. A mamát értem, ha aggódik miattam, de magát? . . . nem.

— Csodálom, — felelte nyugodtan a férfi — különben is az nem bátorság, az már vakmerőség a mit maga tesz. Könnyelműen játszik az életével; azzal az élettel, mely már nem is egyedül a magáé.

A leány elkomolyodott.

— Épen azért teszem kockára anyiszor, — mondta, — mert nem egyedül az enyém, ha az enyém volna, jobban vigyáznék rá.

— Maga a bűnös, Antuska, mért kötötte le magát meggondolatlanul?

— Miért? mert én akartam!

— Tudom, hogy maga akarta, azt is tudom, hogy miért akarta, hogy boszút álljon rajtam.

Pedig ne feledje; aki mást boszul, önmagát boszulja meg.

A leány nem felelt. Csak nézett mereven maga elé a mélységbe. Úgy érezte, mintha valami hívna, vonzana lefelé. . . Különös gondolat fogamzott meg agyában, mert arczáról kezdett eltűnni a pir. . . Hirtelen felkapta a fejét és oda szólt a férfinak, aki összefont karokkal, mozdulatlanul, állva figyelte a leányt.

— Jozsi, mit tenné, ha én innen most leugranék?

— Szörnyülködnek, — felelte elmosolyogva a férfi.

— És nem jönne utánam?

— De igen; csak hogy nem olyan merész ugrással mint maga, hanem lekerülnék a gyaloguton.

A leány daczosan vállat vont.

— Óh, be bátor önfeláldozó, kedves férfi maga — mondta gunyosan.

A férfi nyugodtan válaszolta.

— Az vagyok. A válaszomom pedig ne csodálkozzék, mert az csak olyan, a milyen a kérdése volt. Vagy azt hiszi, hogy én olyan gyermekes gondolkodású vagyok, mint akivel irántami daczból eljegyezte magát? Ó tudom esküdzött volna, hogy utánna ugrik, követné a biztos halálba, pedig. . .

— Pedig?

— Pedig esze ágában sem lenne utánna ugrani.

A leány ajkára harapott, igéző szép volt, amint ott állott a szakadék szélén, haragtól kigyult arccal, villogó szemekkel, izgatottságtól remegő ajkakkal.

A zöld turista ruha kecsesen simult szabályos idomaihoz s homlokán a két selyem szalaggal díszített pofoncsapott szalmakalapja alól kikandikáló aranyzóke fürtöket meg-megmozgatta a hegyecsucsról aláönlő hűves légáramlat. Apró, hófehér kezei ökölbe

Kőrösi Csoma Sándornak az emlékével is tudnak törődni és a köből emelt emlék megkoszoruzásáért tudnak áldozni. 10 centes adományokból, alig pár nap alatt több mint száz dollár gyűlt össze, ami kétségtelenül fényes jele a lüktető nemzeti érzésnek. Viszont semmi sem bizonyíthatja jobban, hogy az amerikai magyarságnak eme áldozatkészségét, nemes fajszeretét és kulturális érzékét mennyire megbecsülik a messzi idegenben: mint az, hogy az amerikai magyarság díszes szalagja miatt, mely postán küldve már nem érkezhett meg az ünnepély határnapjára, egy hónappal későbbre halasztották az egész ünnepélyt.

— **Leletlen anya.** Gróza Veronika 21 éves cselédleány hétfőn éjjel egy gyermeknek adott életet. Hogy szégyenét mentse, az újszülöttet azon éjjel az udvar emésztőgödörbe dobta. A házelieknek másnap feltűnt a leány állapota, mire a rendőrség nyomozást indított. A kis gyermeket megkapták a gödörben és a kórházba vitték boncolásra. A leletlen anya ellen a bűnvádi eljárást megindították.

— **Romboló vihar.** Pókafalván nagy vihar pusztított szombaton éjjel. Több házat és gazdasági épületet rongált meg a jégesővel vegyes nagy szélvihar. A luth templom harangtornya bedőlt és a templom menyezete is veszélyben van. A gyümölcsfakban is temérdek kárt okozott a nagy szélvihar.

— **Kirakatverseny Kolozsvárt.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara támogatása mellett Kolozsvárt bizottság alakult, amely szeptember hó 1-4 napjain kirakatversenyt rendez. A munkálatokat 20 tagú végrehajto bizottság végezi Tamási István elnök és Balázs Gyula titkár vezetése alatt. A verseny védnökei: Kálmán Gusztáv államtitkár, dr. gr. Bánffy Miklós Kolozsvár országgyűl. képviselői, gr. Eszterházy Kálmán főispán, Szvaicsina Géza polgármester és a kamara elnöke Weisz József kik. tan. A verseny lefolyása sikeresnek ígérkezik, mert már is 52 czég jelentkezett részvételre, kik áldozatot nem kímélve készülnek a nemes versenyésre. A rendezőség a verseny 4 napja alatt utcai ünnep-

ségekről is gondoskodik, szóval a szemléltető közönségnek nem csak gyönyörűséget fognak a szebbnél szebb kirakatok okozni, hanem kellemes szórakozást is fognak találni az utcai hangversenyekben. Közönségünk és különösen a kereskedő világ figyelmét idejében felhívjuk a kolozsvári kereskedő dícsőretes működésére és ajánljuk, hogy a kedvező alkalmat ne mulasszák el, tekintsek meg annak idején az ünnepélyes színpad öltözött Kolozsvárt és izléses kirakatait.

— **A névmagyarosítás reformja.** A belügyminiszter legközelebb rendeletet bocsát ki, melynek az a czélja, hogy a névmagyarosítást még egyszerűbbé és költségmentesre tegye. Eddigélé tudvalegleg koronás bélyeget kellett a kérvényekre ragasztani. A folyamodónak ezenkívül keresztlevelet, erkölcsi és illetőségi bizonyítványt kellett mellékelni. Ez okmányok beszerzése nemcsak költséges, de idővesztéséget is okoz és ezért sokan nem folyamodtak névmagyarosításért, noha szívesen magyarosították volna nevüket. Mindezeket könnyítendő, a miniszter úgy akar intézkedni, hogy teljesen költségmentes legyen az eljárás és a keresztlevelet kivül más okmányt ne kelljen mellékelni. A kérvényező erkölcsi életéről és illetőségéről majd hivatalosan szereznek információt a miniszteriumban a kérvényben felsorolandó adatok alapján.

— **Gyilkosság.** E czímen hírt adtunk röviden vasárnapi számunkban arról, hogy Rosu Demetert, Tibor község bíráját boszúból megölték. Most már tudjuk a szomorú esetet részletesebben is. A gyilkosságot két elvetemült oláh követte el, a fektelenségig és a lelkiismeretlenségig bűnös nemzetiségi izgatásból. Az elvakított, felzaklatott népszüvenedély nem elégszik meg már a szőlőpusztításokkal, hanem vezetőitől le nem csillapítva, indokolatlan boszúvágyában nagyobb mérvű pusztításokra és gyilkosságra is vetemedik. Az állapotok most már annyira elfajultak, hogy valóban statáris intézkedés szükséges a vadul lealacsonyodott népboszú megállítására. A múlt héten két újabb, az előzőknél jóval nagyobb pusztítás

történt. Az egyik a megyeszerte ismert és Magyarigenben derék, humánus gondolkozásáért a magyarság körén kívül is köztiszteltben álló Konec Zsigmond nagybirtokost érte, kinek falkolájából 900 korona értékű gyümölcs és egyéb hasznos csemetét vágta ki az oláh parasztok. A másik károsult József Jenő magyarigeni kereskedő, kinek 400 korona értékű új szőlőültetvényeit vágta ki, s kinek ezenfelül kukoriczásában egy holdnyi területen kukoriczát is lekaszáltak. A magyarigeni csendőrség úgy a kath. plébános szőlőjének, valamint Konec Zsigmond facsemetéinek elpusztítóit már kézrekerítette és bekísérte a gyulafehérvári kir. ügyészség fogházába. József Jenő szőlőjének és kukoriczásának elpusztítóit még eddig kézrekeríteni nem sikerült. A féktelen izgatásnak a legsajnálatosabb áldozata azonban Rosu Demeter, Tibor község derék bírója. A bírót, ki a most lefolyt választás alkalmával a magyarság jelöltjére szavazott, a választás óta már több ízben fenyegették meg azzal a falubelijeit, közöttük Jaksa Vasile és Jaksa Vasilika, hogy majd megtanítják román léteré magyar jelöltre szavazni, majd meglátja, elteszik láb alól. A közelmúltban a politikai magatartása miatt szintén kivágták szőlőjének nagy részét. Rosu Jaksáékra is gyanakodott, de azért hajlandó volt nekik e tettüket megbocsátani. Jaksáék azonban tovább forraltak alattomos módon a boszút. E hó 2-án, kedden, a délutáni órákban a bíró egy ismerőse kocsiján a tagba ment, hogy ott földjei után lásson, a honnan későn az est bekövetkezte után tért gyalogszerrel vissza. Jaksáék a gyanutlanul hazatérő bírót a falu bejáratánál egy kerítés mögött lesben állva várták. Midőn a mitsem sejtő bíró a reá váró gyilkosok leshele előtt elment, ezek előugrottak, a gyanutlanul haladó s ezért védelemre készületlen embert megragadták és Jaksa Vasilie a tüszőjében hordott kést egyenesen a bíró szívébe mártotta s ott megforgatta úgy, hogy a szerencsétlen bíró nyomban kiszüvedett. Az elvetemült gyilkosokat a nyomon lévő csendőrség még azon éjjel elfogta és a gyulafehérvári ügyészség fogházába kísérte.

hogy miért nem fog. Mert még mindig szereti a másikat.

A leány szemében könnyek csillogtak. S mert hallani lehetett a közelgő társaság zaját, visszalépett a szakadék széléről és megindult a gyaloguton fölfelé. A férfi lassan, szótlanul lépegetett utána. Nagyszerű panoráma bukkant eléjük. Fent a hóhegyek fenséges kupjait, a hómezőket és jégtömböket egy pillanatra megvilágította a gomolygó fellegek közül kibontakozó nap fénye, mely még világosabbá s szikrázóbbá tette a levegőt. A leány homloka elé tartotta kezét, hogy eltakarja az erős fényt.

Egy fordulóhoz értek, hol egy kiálló hatalmas sziklatömb elfődte őket a társaság elől. A leány hirtelen megállott s kezét a férfi vállára tette, remegő hangon kérdezte:

— Józsi, szeret maga még engem?

A férfit nem lepte meg a hirtelen kérdés s nyugodtan válaszolta:

— Szeretem; tudja, hogy szeretem.

A leány gömbölyű karjai lassankint odafonódtak a férfi nyaka köré, magához vont a és megcsókolta.

— Az a leány engedelmes kis leány lesz ezután — sugta a férfi fülébe, csak szeresse, Józsi, nagyon szeresse. . .

szorultak s csaknem sirós hangon oda szólt a férfinak.

— Józsi, maga oly kiálthatatlan!

Hangjában annyi fájdalom, annyi keserűség rezgett, hogy a férfi meglepetten tekintett a felindult arcra.

— Nézze Antuska, szólt szelid, csöndes hangon — a hiba nem bennem van, hanem magában. Szülei mint egyetlen gyermeket dédelgették, becézgették, elkényeztették, akaratát, óhaját vakon teljesítették s mi lett a következmény? Akaratos, durcás leány lett, aki feltétlen hódolatot követelt minden élő lénytől. . . De akadt egy férfi, ki miután szívét megnyerte, ki mint kedves, jó leánykát élettársul akarta választani, illetve választotta is, — figyelmeztette hibáira, leakarta szoktatni a büszkeségből és némi szerénységet akart szívébe csepegtetni.

Nem azért tette az a férfi azt, mintha nem tudott volna annak a leánynak rangjához illő fényes, gond nélkül megélhetést biztosítani, sőt ellenkezőleg, azt a büszke, kissé gögös magatartást még indokoltta is tudta volna tenni selymeivel, aranyaival és gyémántjainval, de mert az a férfi illőbbnek tartotta ahhoz a bájos, szende arcához a szerénységet, mely a szépet mindenkor szebbé, a bájosat elragadóbbá teszi. . . És mi történt?

Az a leány csupa gyermekes daczból széttépte a köteleket, mely ahhoz a férfihez fűzte s kezét nyújtotta annak, akit nem szeretett, akit soha ki nem állhatott, sőt akit gyűlölt, utált, henczegő, büszke modora miatt. Nem gondolta meg, hogy azzal olyan megdölgötlen lépést tesz, mit egész életére, sőt örökre sirathat?

A leány nem felelt; csak nézett szótlanul, mereven maga elé a mélységbe.

— Őszinte vagyok Antuska — folytatta szeliden a férfi — kimondom mi a szívemen fekszik; régen akartam már, de nem volt hozzá ilyen alkalom. Hallgasson meg, ha nehezére esik is. . . Az a férfi, aki oly őszinte, igaz szeretettől áthatott szavakkal akarta elteríteni attól az uttól, melyre csak az önhittek lépnek, feljogosítva érezte magát erre, mert szerette azt a leányt s tudta, hogy viszont szerettetik! Hisz annyiszor esküdtek meg egymásnak! Azért nem nevezem esküszegőnek ezt a leányt, mert mindaddig nem az, míg annak a másíknak is meg nem esküszik. Ha egyszer megtette, akkor igen az lesz. De ezt nem fogja megtenni, én ismerem ezt a leányt!

— Nem fog megesküdni az a leány — vágott közbe a leány.

— Tudom, hogy nem fog, azt is tudom,

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Egy használt de jó karban levő **zongora** olcsó áron **eladó**. Szénatér 7. szám alatt. 201 7-8

Több pénze akkor lesz,
ha nélkülözhetetlen, olcsó és
tartós szőttesárukat
csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból!
vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

:: Egy helybeli ::
jó családból való

fiu, tanulónak

felvétetik Földes Ede
könyvkereskedésében.
1-

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

Leopold Gyula

hirdető vállalat
betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.
256 külön naptár kizárólagos birtoka!

Költségvetések és tervezetek
ingyen! Telefon 12-06.

HIRDETÉSEK

legolcsóbban
a lap kiadóhivatalában
vétetnek fel.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett. Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.	

A NAGYSZEBENI
ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f. B. 5 1/2 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K. a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f. C. 5 3/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f. D. 6 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetettük ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Diszcserejek, Tülevelűek, Kerítésnövények,
Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (l. száma áru)
európai és amerikai szima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

86 1-

Friss töltésű bor- és gyógy-vizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpatáki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répáti, Salvator, Siculia és Sztójcai hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi keserűvizek. 47 1-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.